

РЕШЕНИЕ

№ 132

гр. София, 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно търговско дело № 20231001000118 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 25, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ във вр. с чл. 274 – 279 от ГПК.

Образувано е по жалба от 6.02.2023 г. на заявителя „Електрохолд България“ ЕООД срещу решението от 25.01.2023 г. по т.д. № 5/2023 г. на Софийския градски съд, VI-22 състав, с което е потвърден отказ № 20221216154454/21.12.2022 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20221216154454.

В жалбата се твърди, че неправилно СГС е приел за законосъобразен обжалвания отказ. Твърди се, че вътрешнопротиворечиво съдът е приел, че разпоредбата на § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП предвижда изключение за публичните дружества от задължението да обявяват действителни собственици – физически лица, а същевременно – че това не важи за техните дъщерни или контролирани дружества, което не било целта на закона. Твърди се, че това противоречие можело да се отстрани само, ако се приеме, че като действителен собственик следва да се посочи публичното дружество, за което важи изключението по § 2, ал. 1, т. 1 ЗМИП. Неприложимо било правилото на § 2, ал. 5 ЗМИП, тъй като липсвала основна предпоставка – действителните собственици на публичното дружество „Еврохолд България“ АД, което упражнявало 100 % контрол върху дружеството – заявител, са известни и не подлежат на съмнение. Твърди се, че спрямо контролиращото дружество „Еврохолд България“ АД на основание изключението по § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП не бил обявен действителен собственик, поради което такъв не е възможно да бъде определен и за дъщерното му дружество.

Предвид изложеното жалбоподателят моли въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт и отказа на длъжностното лице по регистрацията.

Софийският апелативен съд, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите по

жалбата намира за установено следното:

Жалбата е подадена срока по чл. 25, ал. 4, изр. 2 от ЗТРРЮЛНЦ и е допустима. Разгледана по същество тя е **неоснователна**.

Първоинстанционният съд е бил сезиран от „Електрохолд България“ ЕООД с жалба от 23.12.2023 г. срещу отказ № 20221216154454/21.12.2022 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенцията по вписванията, постановен по заявление с вх. № 20221216154454, с което е поискано вписване на осн. чл. 63, ал. 1 и 4 от Закона за мерките срещу изпиране на пари на информация за юридическите лица, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол, както и за действителните собственици на дружеството,

От служебно извършената от въззивния съд справка в електронния Търговски регистър се установи, че дружеството е регистрирано на 5.01.2022 г. като ЕООД чрез преобразуване с промяна на правната форма на „ЧЕЗ България“ ЕАД. Дружеството е с капитал 200 000 лв. и едноличен собственик на капитала „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани“ Б.В., регистрирано в Нидерландия.

Към процесното заявлението с вх. № 20221216154454, подадено от адвокат, упълномощен от двама от управителите на дружеството, са приложени: **1)** декларация от 15.12.2022 г. по чл. 63, ал. 1 ЗМИП и чл. 38 ППЗМИП с нотариална заверка на подписа на същите двама от съуправителите /К. К. и Х. Б./, в която: **1.1)** за действителен собственик е посочен „Еврохолд България“ АД, публично дружество – като лице, което пряко или косвено притежава достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас, включително посредством държане на акции на приносител, съгласно § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП; **1.2)** за юридическо лице /правно образование/, чрез което **пряко се упражнява контрол**, е посочено „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани“ Б.В., регистрирано в Нидерландия, с представители М. А. Х. и Й. И.; **1.3)** за юридическо лице /правно образование/, чрез което **непряко се упражнява контрол**, са посочени „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани III“ Б.В., регистрирано в Нидерландия, с представители М. А. Х. и Й. И., „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани II“ Б.В., регистрирано в Нидерландия, с представители М. А. Х. и Й. И., както и „Еврохолд България“ АД, с представители А. М. М., К. И. Б. и М. М. Г.; **2)** декларация по чл. 13, ал. 4 ЗТРРЮЛНЦ, с която представляващата И. Т. е декларирала истинността на заявените обстоятелства, **3)** обяснителна записка с приложени копия от съдебни решения, и **4)** извлечения от търговския регистър на Нидерландия относно „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани“ Б.В., „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани II“ Б.В. и „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани III“ Б.В.

За да постанови атакувания отказ длъжностното лице по регистрацията е приело, че не е възможно да се впише за действителен собственик „Еврохолд България“ АД, тъй като такъв може да бъде само физическо лице, вкл. и в хипотезата на § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП.

В обжалваното решение от 25.01.2023 г. СГС е споделил доводите на ДЛР, като е приел, че за действителен собственик може да се впише само физическо лице, а не подлежи на вписване обстоятелството, че дружеството се контролира от публично дружество. Прието е, че изключението по § 2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП не е от правилото, че само физически лица могат да бъдат действителни собственици, а е изключение от това, че за публичните дружества не се прилагат посочените условия за установяване на действителните собственици – физически лица, поради което те не подлежат на обявяване по реда на ЗМИП.

Въззивният съд намира, че решението е правилно като краен резултат.

За да бъдат вписани или обявени в търговския регистър съответните обстоятелства или актове, длъжностното лице по регистрацията следва да провери дали са изискванията на чл. 21 ЗТРРЮЛНЦ, част от които са дали е подадено заявление за исканото вписване, заличаване или обявяване при спазване на предвидените за това форма и ред /т. 1/; дали заявлението изхожда от правоимащо лице /т. 3/, дали към заявлението са приложени всички документи съгласно изискванията на закона /т. 4/, както и дали съществуването на заявеното за вписване обстоятелство и съответствието му със закона се установяват от представените документи съответно дали подлежащият на обявяване акт отговаря по външните си белези на изискванията на закона /т. 5/. Проверката на условията по чл. 21 ЗТРРЮЛНЦ се извършва на база представените документи, **без да е нужно изследване в регистърното производство на тяхната истинност** – тя подлежи на проверка единствено в спорно исково производство по чл. 29 ЗТРРЮЛНЦ.

В конкретния случай е поискано първоначално вписване на данни по чл. 63, ал. 4 ЗМИП спрямо дружеството – заявител, касаещи няколко групи обстоятелства: **1)** относно действителните собственици на дружеството /в поле 550/; и **2)** относно юридическите лица или други правни образувания, чрез които се упражнява контрол върху дружеството /полета 537 и 538/. Тези две групи обстоятелства, макар и свързани, са относително самостоятелни, поради което за всяко от тях предпоставките за вписване следва да се преценяват поотделно. В случая това не е било сторено нито от ДЛР, нито от СГС, които са изложили мотиви единствено относно първото обстоятелство – за действителните собственици, като поради приета липса на предпоставки за вписване на това обстоятелство е отхвърлено искането за вписване и на останалите обстоятелства. Подобен подход е принципно неправилен, тъй като ако основанията за отказ засягат само едно от всички заявени обстоятелства, то останалите заявени обстоятелства следва да се впишат, а не да се отхвърля цялото заявление. Частичното уважаване на отправено към държавен орган искане е допустимо както в административно, така и в съдебно производство, а както е известно – в съдебната практика за обичайна се приема частичната отмяна на отказ за вписване. Ето защо въззивният съд ще разгледа поотделно всяко от двете групи заявени за вписване обстоятелства.

Предварително следва да се отбележи, че задълженията за разкриване и обявяване на действителните собственици на юридическите лица и на контролиращите ги юридически лица или други правни образувания са административни и са въведени през 2018 г. с приетия Закон за мерките срещу изпирането на пари (ДВ, бр. 27/27.03.2018 г., изм. и доп.), с който е транспонирана Директива (ЕС) 2015/849. Същевременно, законът предвижда, че вписването на данните по чл. 63, ал. 4 ЗМИП се извършва само въз основа на декларация с нотариална заверка на подписа на представляващия юридическото лице, чието съдържание е уредено в чл. 38 ППЗМИП и приложение № 3 към същия, приложена към подадено заявление по чл. 50а и приложение № Б7 от Наредба № 1/14.02.2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Както бе посочено по-горе, в регистърното производство не се проверява истинността на декларираните данни, а за това съответният декларатор носи наказателна отговорност по чл. 313 НК. Това се отнася както до вписването, така и до заличаването на вписаните обстоятелства. Проверката на декларираните данни се прави само с оглед на формалните изисквания на чл. 63, ал. 4 ЗМИП и чл. 38 ППЗМИП и ако те са спазени в декларацията и съответстват на закона, същите се вписват.

Въведената в чл. 3, т. 6 от Директивата легална дефиниция, възпроизведена и § 2 от ДР на

ЗМИП, а и изричните разпоредби на чл. 61, ал. 1 ЗМИП и чл. 65а, ал. 1 ТЗ, не оставят съмнение, че „действителен собственик“ може да бъде **само физическо лице** /едно или повече/, което в крайна сметка притежава или контролира юридическото лице, като подробно са описани различни хипотези, вкл. при косвено притежание или контрол чрез друго /или други/ юридически лица. Според тази дефиниция не е възможно юридическото лице да няма действителен собственик – физическо лице, тъй като правилата не допускат това, а уреждат всяка възможна хипотеза на такъв действителен собственик. Това е така, защото при неприложимост на всички предходни описани хипотези влиза в действие последната – за действителен собственик се счита физическото лице /лица/, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител на същото юридическо лице, т.е. членовете на неговия управителен орган /чл. 3, т. 6, буква „а“ – ii от директивата, § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП/. Следователно, действителен собственик не може да бъде друго юридическо лице.

Спрямо учредените по българското право търговски дружества или юридически лица с нестопанска цел законът въвежда административно задължение за заявяване и вписване в българския търговски регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на данните за техните действителните собственици – чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП, чл. 65а, ал. 2 ТЗ, чл. 18, ал. 1, т. 11 ЗЮЛНЦ. Неизпълнението на това задължение е скрепено с административнонаказателна санкция – чл. 118, ал. 4 и 5 ЗМИП. Същевременно, правилото на § 2, ал. 1, т. 1, изр. 1 ЗМИП /чл. 3, т. 6, буква „а“ – i, изр. 2 от директивата/ позволява тълкуване, че от това задължение за заявяване в ТР на действителните собственици са освободени т.нар. публични акционерни дружества – чиито акции се търгуват на регулиран пазар, което се подчинява на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на ЕС или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността. Законът не освобождава изрично от това задължение техните дъщерни дружества, което предпоставя противоречиво тълкуване в практиката. Това обаче в случая е без значение, тъй като при наличие на изключението по § 2, ал. 1, т. 1, изр. 1 ЗМИП въобще не следва въобще да се обявява действителен собственик, а не да се заявява като такъв публичното дружество, което трябва да се обяви само във втората група обстоятелства – като юридическо лице, чрез което се упражнява контрол. По тази причина застъпената в жалбата позиция противоречи на заявлението за вписване – в жалбата е налице позоваване на коментираното изключение за вписване на действителен собственик, а в заявлението и в декларацията за такъв е посочено юридическото лице „Еврохолд България“ АД. Същевременно, в самата декларация също е допуснато вътрешно противоречие – от една страна „Еврохолд България“ АД е декларирано като действителен собственик, а от друга – и като едно от трите дружества, упражняващо непряк контрол върху дружеството – заявител. Не е правно възможно и двете обстоятелства да са налице, тъй като едното изключва другото. Очевидно жалбоподателят не е изяснил и за себе си това противоречие, като се касае за погрешно заявено за вписване обстоятелство, което не може да съществува по закон. Както бе посочено по-горе, юридическо лице не може да бъде действителен собственик, а такъв може да бъде само физическо лице. Ето защо в тази част е налице основание за отказ за вписване по чл. 24, ал. 1 във вр. с чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ.

Що се отнася до втората група заявени обстоятелства /за вписване на юридическите лица, упражняващи пряк и непряк контрол върху дружеството – заявител/, то би било възможно да се впишат, ако се установяват от декларацията по чл. 38 ППЗМИП. Не е пречка за това невъзможността да се впише поисканият действителен собственик по вече изложените съображения. В случая обаче е налице разминаване между поисканото в заявлението и

декларираното в декларацията. В заявлението в поле 537 „Юридическо лице или друго образувание, чрез което пряко се упражнява контрол“ е поискано вписване на дружеството „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани“ Б.В., което е едноличния собственик на дружеството – заявител. В поле 538 „Юридическо лице или друго образувание, чрез което непряко се упражнява контрол“ е поискано вписване **само** на дружеството „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани III“ Б.В. Същевременно, в декларацията в раздел Б „Юридически лица/правни образувания, чрез които непряко се упражнява контрол“ са посочени **три дружества** – „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани III“ Б.В., „Ийстърн Юръпиън Електрик Къмпани II“ Б.В. и „Еврохолд България“ АД. При това положение заявеното в заявлението обстоятелство не съответства на декларацията – в заявлението е поискано вписване на едно дружество в поле 538, а в декларацията са посочени три дружества. Същевременно, недопустимо е да се вписват обстоятелства, които не са поискани в заявлението, т.е. извън правомощията и на ДЛР и на съда е да впише непоискани обстоятелства в заявлението, дори и за тях да са представени доказателства. Ето защо и в тази част е налице основание за отказ за вписване по чл. 24, ал. 1 във вр. с чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ – съществуването на заявеното обстоятелство **в този вид** не се установява от приложения към заявлението документ /декларацията по чл. 38 ППЗМИП/.

Ето защо обжалваният отказ се явява законосъобразен.

С оглед на изложеното обжалваното решение следва да се потвърди като краен резултат, макар и по частично различни съображения.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 25.01.2023 г. по т.д. № 5/2023 г. на Софийския градски съд, VI-22 състав.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____